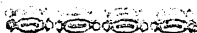

A'

TSASZARI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDÉLMÉVEL.

Nro 41.

Költ Bétsben, Pünkösdi Havanak (Májusnak)
24-dik napján 1799-dik Előszendőben.

Béts.

Tegnap fényes czeremóniával mené itt vég-
hez az Urnapi Próczelzszó; mellyenu jelen volt
a' F. Udvar is. Estvére a' Ts. K. palotának azon
Szálájábann; mellybenn a' tántos mulatóságok
hoktak tartatni; enekes muzsika volt; melynek
halgatására annál többen jelentek meg; mivel
a' bé-menettel taksája a' hadbann meg-karoso-
dott Tirolisiak számára volt rendelve.

A' mu'sika mellé kélzített Eneknek ez a'

titulussa: Der Tyroler Landsturm. (Tirolisi Infzurrektzió, vagy Felkelés.)

Graubündtenbe, a' Sz. Luczia Hágóján által lett bé-rontását Hotze F. M. L. nak, valamilyen nehéz végrehajtásúnak, szintolly nyomos következésűnek tartják itt közönségessenn. Méltánn is: mert ennél fogva nagy bizodalmat, következésképpenn hathatós segedelmet lehet reménylenünk a' Helvétusoktól, kiknek nagy része van el foglaltatva olly lélektől, mint a' millyen vezérli az Uri és Swyz Kántonok Lakosait, kiknek a' Frantziák ellen való magok el szánását, bőven elő fogjuk adni oda alább. Hotze dérek Generálisunk' illy nagy tettének bőv előadásához tartoznak még a' következő környülállások is, mellyeket a' Fő-Hadi Cancelláriának 23-dik számú különös Tudósításából közlünk:

„Midőn a' Sz. Luczia Hágójára fel-hatott vólt vitéz Népünk: ezer nyóltzvan Frantziákat úgy el nyomott félre a' hegyek közzé egy szakasz Seregünk, Gen. Hiller és Plunquet Oberster' kormányozása alatt: hogy azok egézfiz Furnáig vonták vissz a magokat, olly szándékkal, hogy illy nagy kerülés által ki-verekedhetnék talám a' tiztára, vagy Zizers nevű Helységhez, vagy a' Fővárosához Graubündtennek Churhoz: de mind Zizers, mind Chur el lévén már akkor foglaltatva a' Miénk által: kéntelenítették az említett Frantziák, kik között 80 Tiztek vagnak, fogságunkba adni magokat.“

„Apr. 15-dikénn az ellenségnek egy Seregszakaszát, melly Reichenaunál állott, Churtól

nem megszűre dél felé; meg-vizsgálta F. M. L. Hotze, 's egyzersmind által küldött egy Sereg-Szakaszt a' Rajnán; olly parantsolattal, hogy az, a' Zürchi Kántonnak Sargansi vidékénn Ragátznál állott két ezer Fr. ákat ijjeszgesse. "

(Itt ment tehát által a' most folyó hadbann Vitéz Népünk leg-elsőbenn a' Rajnán, melly folyó-víz már Ragátzig; mintegy tizenöt mértföldnyi megszűsége van az eredetétől.)

„Az említett ijjeszgetést; valóságos viadal követte, mellybenn az ellenség helyt nem állhatván, el vonta magát; 's el égette a' Pfeffers patakján lévő hidat maga után. Ez mindazáltal ellent nem állván, Vettiis-ig üzettetett; 's egy rész belőle a' Sargansi völgybe szoríttatott; a' hol; 1 Tiszt és 30 ember esett közzüle fogásunkba. Részünkről, egynehányan kaptak sebet. "

„Ezen verekedés után, úgy el vonta magát az ellenség, Apr. 16-dikára virradóra; hogy már Apr. 16-dikán, midőn F. M. L. Hotze; a' Tudósítását Károly Fő-Hertzeghez indította, Ragátzön túl észak felé, a' Sargansi Grófságnak Fő-városánál Sargansnál állott. Egyzersmind olly Tudósítást vett, hogy a' Rajna jobb mellyékénn F. M. L. Gróf Hadik, Felisurnál, Oberster Gróf St. Julien pedig Lenznél állott; 's előttök az ellenségnek egy Sereg-Szakaszta Tüsis felé vonta magát, olly reménységgel; hogy magát a' Reichenau Fr. táborral egygyesíthesse; és onánét az Ilanzi úton, melly csak egyedül maradt meg előtte nyitva, 's az Ördög-hídján (Tew-

felsbrückenn) által, tovább vonhassa magát, a' Sz. Gothard hegye felé."

(A' Teufelsbrücke egy nagy bálthajtásból álló híd, egy igen sebes zuhanású hegyi víz felett, két hegy között, melly hídhoz tsak egy keskeny út szolgál, a' meredek kőszikla' oldalába bé vágva.)

Ha az említett Fr. Seregszakasz egygyesíti magát a' Reichenau tábormal: hét ezerre nevedik a' száma: de igen nehéz lesz azért neki még illy erővel is az Ilanzi útonn ki segíteni magát, a' keleptzéből: mivel éppen az Ilanzi út mentlébenn fegyveres fel-keleshez készítették magokat a' Lakosok; (az úgy nevezett Obergraubund-iak); azombann Strauch Obersterünk a' Splügeni; és F. M. L. Hotze a' Gunkelsi szorossjárást el foglalta; F. M. L. Bellegarde pedig elébb nyomulván Chur és Tüsis felé; hátúlról érdekelhette az ellenséget."

Gróf Bellegarde Tudósítása szerént; Graubündtennek dél és napkelet 's Olasz Országgal határos tsútsábann — Chiavennábann — volt már Népünk Máj. 9-dikénn; a' honnét még Máj. 7 dikénn úgy el sietett volt az ellenség; hogy 32 ágyúkat hagyott maga után. A' Chiavennai útonn is sok hadi készületeket találtak Vitézeink; melyeket a' Frantziák hánytak el.

Hadi Környülállások.

i. Helvétziaiak.

Graubüntenn' szomszédságabann, Uri és Schwyz Kantonok Lakosai; melly nagy mértékben

kezdték legyen el Apr. vége felé nyilatkoztatni a' Frantziák ellen viseltető ellenséges indulat-tyokat: meg-tettzik az itt következő Előadásból, melyet a' Helvétziai, Máj. 2-dikánn költ Levelek után közlünk:

„Urinak Reusz nevezetű völgyébenn vólt az a' hely, mellybenn Apr. 25-dikénn a' fel-fegyverkezett Lakosok, az előbbeni, fekete és sárga színű Kokárdákat rakván fel, öszsze-tsoportoztak, egy esmeretes jó lelkű Embernek, Schmidt Vinczének Kormányozása alatt, 's a' hajók' útyát el zárták, egynehány Fr. Pattantyúsokkal le-tétették a' fegyvert, és a' Directoriális Kormányozót Bonmatt Polgárt, midőn meg-látták volna egy hídon feléjek közelíteni: kövekkel hajigálták. Mihelyt hír ment ezen fel-zendülés felől, a' mostani Fővárosába Helvétziának Luczernába: leg ottan parantsolatok adattak ki, hogy hajókonn Katonaságot kell oda küldeni: de mód nélkül kevés hajó találtatott a' Luczernai nagy tónn, a' minthogy ezért sok Hajósok is mindjárt el fogattak, 's Hadi-Törvényték eleibe állítottak. Két szomszéd Helységek Ertsfelden és Attinghausen felől ugyan nyomúltak vala Apr. 26-dikánn Frantziák ellenek: de ők ezeknek mér-gessenn nekik estek, 's leg-nagyobb részént le-öldösték, úgy hogy tsak kevés rész futhatott el belőlök, Flüelen felé: hanem későbbenn, mindenfelől indultak ezen Tartomány ellen a' Frantziák. “

„Azombann Schwyz Mező-Városa körül is, az ugyan azon newet viselő Kántonbann, öszsze

adta magát a' Földnépe, 's bé-rohant fegyveressenn a' Városba, el foglalta a' Templomot, meg-támadta a' Frantziákat, kik az úttzákra szaladtak vólt öfzfe, le-ölt belőlök negyvent, 's el fogott kétfázat. Ugyan ekkor, mind Schwyz vidékeinn, mind Uribann, minden Lakos meg-ölte a' nálla quártélybann vólt Frantziát. Azután félre-verettek a' harangok, 's három ezerre nevededett a' Felkeltek száma, kik között kevés ember vagyon, a' kinek karabéllya ne vólna. Frantziák ugyan mindjárt nyomúltak el lenek: de a' sokkal nagyobb számú Insurgensek előtt kéntelenítették vizfsza-vonni magokat."

„ April. 29-dikénn írtak a' Felkeltek a' Helv. Direktóriumhoz, 's jelentették néki, hogy ők semmiféle Katonaságot meg nem szenvednek magok között; egyfzersmind kívánták, hogy az ő Kántonaikból el fogattatott Lakosok, botsátódjának vizfsza Luczernából, 's ezenn feltétel alatt ajánlották a' magok barátságokat a' Helv. Respublikának. Szabadok és Másból nem függök akarnak ők lenni. De ezen írásra semmi választ se' kaptak az Insurgensek: minekokáért Máj. 1. ső napján három Deputátusokat küldöttek Luczernába, kiket egy a' Direktorok közzül, maga eleibe botsátott; hanem azt mondotta nékiek, hogy erefszék el elébb az általok el fogattatott Frantziákat, adják vizfsza az el vett Batalion passáját, 's kérjenek botsátot: midőn ezeket meg-tselekedték: akkor látja majd meg a' Helv. Direktórium, mitsoda feltételeket adjon nékiek eleikbe. Ezen válaszfazat

küldödték vizsza a' Deputátusok, 's egy
mind feles számú Katonaság rendeltetett a
bann forgó két Kántonokba."

2.) Frantzia Országaiak.

A' Rastadti Békesség-alkunál Fr. Köv
get viseltt Bonnier és Roberjeot Polgár
Rastadt mellett lett meg-ölettetéséről, mihel
első Tudósítást vette a' Direktórium; a
semmi próbák nem vóltak ezen tselekedet
ra nézve a' kezébenn: még sem átalott
leg-ottan a' Ts. K. Udvarnak tulajdonítani,
a' Törvényhozó Tanátshoz küldött Tudós
bann, mind a' Frantzia 's más Nemzetekh
tézett közönséges Hirdetménnyebenn tsak
hogy Másokat is fel-ingerelhetne a' Ts. K
var ellen.

A' Direktórium Tagjai közzül való
zásra nézve, Reubelre esett a' sors Máj.
kén, ki is e' fzerént Máj. 20-dikánn ki
a' Direktóriumból: de mindjárt a' Törvényh
gyűlés' öregebbik Tanáttsának Tagjává
melly hívatalra ötet, 3 Közönségestársasá
tályok választották.

Az Algíri Követ Szekretáriussa Bachr
botsáttatott Máj. 8-dikánn estve a' Templon
vü épületbéli fogságból, mellyben 3 nap t
tott.

3. Portugalliaiak.

A' Lisbonai Udvar, sok Klastromi-j
gokat adat el, Pápai engedelemmel.

A' Lisbonában levő Nagy-Britanniai Kö-
lly biztatást nyújtott April. eleinn a' Mi-
riomnak: hogy semmit se' félhet Portugal-
a' Frantziák által való meg-támadtatástól,
hogy ez idő szérént, más el vonattatássok
a' ő nékiek. Ugyinn azért a' Portugalliai
ól vissza-szállított Nagy-Britanniába a'
Katonaság.

Magyar Ország.

A' Sáros Vármegyei Nemesség. Komornik-
, Bártfánn és Eperjesenn igen barátságos-
's nagy ebéddel meg-vendégelte az Orosz
eket, kiknek Seregéből az első Tsapat,
10-dikénn; a' második Máj. 12-dikénn ért
fára, 's pihenő napot se' tartottak; hanem
járt tovább folytatták úttjokat. A' harma-
Tsapat, Máj. 14-dikére várattatott Bártfá-
a' 4 dik' Máj. 16-dikára; 's az ötödik Máj.
ikára. — Báró Palotsay, 24 tseber égett
's 24 hordó savanyú-káposztát; 40 mérő ba-
lentsét, 's a' 1. és ezer mázsa szénát aján-
zott az Orosz Katonaságnak, Bártfa Váro-
s' osztogatott ki húst és bort a' Köz Le-
ség között.

Trentsén és Liptó Vármegyéknek örökös
spánnya, Cs. K. Kamarás és Belső Taná-
Gróf Illésházy János ő Exc. ja, Máj. 10-
enn, tsendes halállal végezé el sok szép vir-
okkal tündöklött, 's 62 egészsz esztendőkre
edtt életét Dubnitzánn.

Gróf Elzterházy János Ő Exc. ja, Cs
Belső Tanácsossá lett.

Mozson Vármegyében, Magyar Ő. V
az ezen Városról neveztetett Dominiumnak
kös birtokába való Királyi bé-helyheztetten
Albert Hertzegnek és Károly Fő-Hertze
nagy czeremóniával ment véghez e' folyó H
nak 14, 15, és 16-dik napjainn, melly 3 nap
nagy vendégségek adattak, 's egész sz Ma
Óvár ki vólt világosítva, a' Hertzegi Kast
egyetembenn. A' Dominiumbéli Fő-Tisz
schenberg Ur viselte a' két Királyi Hertze
képét.

Elegyes Tudósítások.

A' Svéd Királyról bizonyosnak hirt
hogy hadat izent a' Frantziáknak.

Pápa Ő Szentsége Turinból, a' hová
25-dikénn érkezett, Frantzia Országba száll
tott által.

Angliábann a' Prés-szabadságával való
sza élésnek el távoztatására, el végeztetett;
hogy a' Könyvnyomtatók' nevét mindenütt
kell írni közönséges laistromba; 2.) hogy
ki Könyvet ad ki, elibe tegye annak a' n
nevét.

Küldjük Szala Vármegye' Mappá

Már ki van metzve Európa, A'sia,
ka, és Ausztrália Mapp ja, úgy szintén Eg
tomé is. Ezen két Mappának nyomtatásába

minálásában (most foglalatostkodnak ren-
 munkássaink: azokkal is tehát nem sokára
 ilunk egymás után. Az Egyiptomi régisé-
 , 's egyéb nevezetes dolgokat ábrázoló kü-
 Képnek nagysága, hasonló a' Mappáink'
 ágához, 's már innét is ki-tettzik, hogy
 al több idő kívántatik annak mettzéséhez,
 a' Mappákéhoz. Ez az oka, hogy sok
 , utánnaivaló-járásunk mellett is, Június kö-
 nél elébb ezen Képpel nem kedveskedhetünk.
 , hogy tett ígéreteinknek az illendő tökéle-
 get meg-adjuk, sokkal több fáradságba 's
 e kerültek azok minékünk, mint sem lehet-
 et csak képzelni is. A' Publikum tapafztal-
 ogja, hogy ámbár sokat ígértünk; de még
 bbet tettünk, mint talám várt tőlünk.

Szala Vármegye' rövid le-írása.

Szala — vagy a' régi írás mód szerént, Zala
 megye, egy az Országnak leg nagyobb 's leg
 sebb Megyéi közzül. Hozzfizasága tesz kö-
 20 mérttföldet, szélessége pedig hatot, né-
 4-et, 3-at, sőt a' Balaton 's Veszprém Vár-
 ye között alig lesz egy mérttföldnél széle-
 . Egész ki-terjedését 106 négyfzig mértt-
 re lehet számlálni.

Nevét Szalavártól, ez pedig a' Megyét ke-
 tül folyó Szala vizétől vette. Ugyan csak a'
 megye' tüzimere is erre mutat, melly, egy fo-
 vízből, 's egy felette lebegő nyiltt koronából
 Ezen kívül még két

Nevezetesebb folyó-vizei vagynak, t. i. a'
 iva 's Mura, mellyek a' hajókat is meg-bír-

ák, de a' sok törsökök, és alkalmatlan partok miatt nehéz rajtok a' hajókázás, kivált a' víz' ellenében.

Kisobb folyó-vizei közzül említést érdemlenek: a' Lendva, Kerka, Cserta, Valiczka, Ternava. A' Martzal vize is ezen Megyében, Kiskörbő mellett veszi eredetét: de minekutánna vagy egy mérttföldnyire, kised patakképpen folydogált volna, nyeri a' Martzal nevet.

A' Balaton tava, Szala Vármegyének leg szebb részében fekszik. A' vize tiszta; külömbkülömbféle egészséges, és ritka nagyságú halakkal bővölkedik. Amaz igen jó ízű 's tömött fehér húsú Fogas nevű hal, tsupán a' Balatonban találhatik. Valamint a' Szala vizében fogott rákokat, úgy a' Balatoni halakat is eladni hordják még Bétsbe is.

A' Peklenitzai (a' II-dik Járásbann a' Mura jobb partján fekvő) tónak színéről kő-olajt (Petroleum) lehet meregetni, melly, a' barmokat vesztegető kofa vagy ruh ellen orvosságul szolgál.

Savanyú és Orvos-vizek több helyeken találtnak. Nevezetesebbek a' Zánkai, Kékkúti, és Kis-Örsi; de leg-híresebb a' Füredi Savanyú-víz, melly a' Balaton' partján van, 's az előtt a' Tihanyi Apátúrsághoz, most pedig az úgy nevezett Religió' fundussához tartozik. Június és Július Hónapokbann, nagy sokasággal szoktak oda gyűlni a' Vendégek, a' hol jó szállítás és mulattságok nélkül nem szükölködnek. — Vgyon ezen kívül a' Keszthelyi határbann is a'

fördésre alkalmas és több nyavalyák ellen hasznos hév-víz (az V-dik Járásbann Keszthely és Sz. András között), melly mindjárt a forrásánál egy kis tavat formál, és alább széles árkokba szorúlván, négy jóféle malmokat hajt, míg a' Balatonba befoly.

Szala Vármegye, nagyobb részént hegyes, de vagynak téres síksági is. A' hegyek bővölködnek szőlőkkel és erdőkkel. Legnevezetesebb borok: a' Muraközi, közönségesen Insulaner név alatt esmeretes, és nagy ereje miatt, a' Browne Systemájához ragaszkodó Orvosok igen kezdi javasolni; a' Badatsoni, (a' Balaton partján a' VI-dik Jár.) a' hol ázfzú-szöllőből is készítettik bor; a' Szent-Györgyi, Rezi, Keszthelyi, Halápi, Őrsi.

A' Hegyek mészkőből állanak nagy részént, kivált a' Tapoltzai Járásbann; égetnek is több helyeken meszet, de tűzkő (kova) is találtaik Csopak, Arát, és Sümegh körül. Kő-Bányák vagynak Keszthelyen, Petenden, és Kővágó-Őrsön. Ezen utól említett helybenn, malom, és sódaráló vagy őrlő-köveket is készítenek; de a' Slavóniaiak (Tót Országiai) még is keményebbek. Kőszént is bőven lehet kapni a' Mura partján Peklenitze felé.

A' nagyobb erdők: a' Monostor-Apáti, a' Deáki, a' hol már a' Bakon erdeje kezdődik (az V-dik Jár); a' Kapornaki, és a' Lendvai Járásbéli. — A' Fák' nemei: Tölgy, Bükk, Fenyő. Vagynak külömbkülömbféle gyümölcsfák kívül, egészíz erdei, szelid Gesztenye-fákból; a'

minthogy jóféle gesztenyével kereskedést, űz még Pesten alól is.

Hat Járásokra osztatik fel az egész Vármegye, és ezek között mindenik három Distriktusokra. A' 2-dik Járás; Muraköznek is nevezetik. A' Vármegye-Gyűlések jobbára Szalaegerszegen (a' III-dik Jár.) tartatnak. Két Vice-Is-pánnya, 3 Notáriussa; egy közönséges, és hat különös Perceptorai; egy Számtartója (Rationum Exactora) 6 Fő és 12 Al-Szolgabírai, 18 Esküdtjei vagynak. Vagynak Kommisszáriussai is; 3 Fiskálissai; 's 2 Kencellistái. Vagynak 50 Törvényes Tábla-Bírái; 80 betsületből szolgáló Esküdtjei; egy Orvossa; 6 Sebörvossa, 6 Bábája, egy Földmérője két Praktikánssal; egy Lovak-Inspektorá; 7 Lovász-Legénnyei, 30 Vármegye-Katonai; egy Hádnagygyal és egy Strázsamesterrel; egy Porkolábja, 25 Hajdúja; és egy Főtője. — Ezen N. Vármegyében 23 Mező-Városok, 579 faluk; és 35 Puszták (Praedia) talál-tatnak. Pusztá Várakat több helyeken lehet lát-ni a' Vármegyében. Illyenek a' Sümeghi, Re-zi, Szántói, Tátikai; Tsobántzi; Szigligeti; Ke-mendi; 's a' t. Várak. Az 1787-dik fel-szám-lálás szerént, 226,240 főkre ment a' Lakosok' száma. Ezek között 7996 Nemesek; 6493 Fegy-verfoghatók, 109,879 Alsószonyok; 2801 Zsidók talál-tatnak. A' Nemes Famíliák' száma; 3720.

A' Vallásra nézve: 932 Famíliák Reformá-ta; 438 Evangelika; 20 pedig Görög Vallásúak. A' többiek Római Katholikusok. 502 enn, Zsidók. A' Plébániák; 's Localis Káplánságok 132-re men-

nek; a' Filiálisok 199-re, 's nagy részént a' Szombathelyi Püspökséghez tartoznak. Vagynak benne 18 Oratóriumok, és öt Synagógák is.

Három Prépostság, 's hat Apátúrság is van a' Vármegyében. Ide tartozik a' Szala Ápáthi Benediktínusok Klastroma, melly a' Godvitzitól függ, 's a' hol a' Nemes Leveleknek hiteles helyek vagyon. A' Piáristák N. Kanisán 6 Oskolákat tanítanak. A' Szürke-Barátoknak még fenn állanak a' Klastromai: Tsáktornyan, Kani'san, Sz. Lászlón, Sümeghen. A' Keszthelyen volt Klastrombann, most 6 Deák Oskoláknak, Convictusnak, és a' Profeszszoroknak készítették lak hely.

Patikák vagynak: Kani'sán, Szala-Egerszegen, Keszthelyen, Sümeghen, és nyárbann Füreden.

Ez előtt 35 Katona-kvártély házak voltak, most meg-változtatódván a' Katonaság' el helyeztetésének rendje, csak 14 kvártélyház tartott meg.

A' Mezei gazdaságnak nagyobb virágzását lehet reményleni, minekutánna M. Gróf Festetics György Ur, Gazdaság-oskoláját állított fel Keszthelyen. Több esztendőbéli termések laistromát ölfze-vetvén; köz mértékkal lehet az esztendei termést tenni: A' Búzából — 87,264 Pozsonyi mérőre. — A' rozsából — 182,724-re. — Az árpából — 33,921-re. — A' zabból — 54,879-re.

A' barom-tartást a' mi illeti, hitelesen lehet tenni: az ökrök, tehenek, tinók, 's tulkok számát, 65,708 darabra; a' Juhokét 's ketskékét —

29,123-ra; 's a' sertésekét — 33,913-ra. — A' lovak' szaporítását, különös gondoskodása tárgyául vette fel a' Vármegye, a' mellynek költségén rendszerént 36 mén-lovak tartatnak.

A' Lakosok' nyelve leg nagyobb részént Magyar. Vagynak mindazáltal, kivált Muraközben, számos Horvátok is; és némelly kevés Vandalus és Német helységek is. Altallyában a' Horvátok egy ötöd részt tesznek; a' Vandalusok egy húzad részt, a' Németeket, mintegy 8, vagy 10 gyülekezetekre lehet tenni.

A' Lakosok, bor 's gabona-termesztésből élnek. A' Muraköziek, 's a' Lövői Járásnak egy része a' fuvarozás (szekereskedés) által is sokat keresnek magoknak. A' Muraközi lovak erősek és szép termetűek, Spanyol mén-lovaktól származnak.

A' dohány jól 's bőven terem, úgy nem külömben a' len 's kender is, főképpenn Muraközben, a' hol a' selyem termesztés is szép folyamattyábann vagyon, sőt a' többi Járásokban is hozzá kezdenek már ezen hasznos és könnyű foglalatoskodáshoz.

A' kereskedésnek csak Kani'sán van láttatya, noha ott is több hasznára vólt eddig Somogy Vármegyének. A' Sertések Slavóniából számosan hajtának által Kani'sára; de egyéb barom-vásárok is jók szoktak lenni Kani'sánn 's Egerfzegenn.

A' Kereskedés, Karlstadtból 's Fiuméből, a' Vármegyén megy kereftül Buda felé.

A' Lakosok izmosok és jól termettek, sok

lelki tehetséggel bírnak; 's mindenféle mestersé-
gekre alkalmasok: de a' Köznép' erköltse javí-
tást kíván, mert a' lopások; kivált a' Sertéseké;
nem ritka történet. A' Fejérnép; szebb ábrázalú
's tsinosabb a' Balaton mellyékénn; mint a'
más vidékékénn;

A' Vármegye; az utolsó fel-fizámlálás sze-
rént, 189 és fél Portákai foglal magábann. Mind-
egygyikét 688 forint és 50 krajtzárjával fizámlál-
va: a' Katonai adó elztendőnként 130,533 forint
55 xrra megyen.

A' Tilizviselők' fizetése; 14756 forint 57
xrra; es a' Tselédek bére 8630 forintra megy
fel.

Jelentés.

A' Nádmézzel (czúkoórral) peregött finom
török kávénak Cs. K. privilégiummal való árú-
lása; még 1790-dik eszt. benn kezdődött Béts-
benn. Most már a' Készítő; sok Kedvellőknek
ösztönözésére; le küldött ezen kávéból Magyar
Országának is némelly nevezetes Városaiiba; a'
hol; meg lehet egyszersmind kapni az illý ké-
szítménnyű kávénak különös jó tulajdonságáról
bővebben szólló nyomtatott Tudósításokat is;
ugymint:

Pestenn a' Kígyó-úttzábann Lenz és a' Kom-
pániája bóltjábann. Pozsonbann Hauk a' lúdnál;
Sopronbann, Fleischhacker Fianál; Temesváratt
RothmänerDávid András; Zágrábban Hutter Mik-
lós; Karlstadtban; Kallan György János =
Uraknál.